

Chambre des Représentants

30 JANVIER 1945.

PROPOSITION DE LOI

instituant un Musée Belge de la Guerre Mondiale.

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Entraînée en 1914 et en 1940 dans une guerre mondiale dont elle a cruellement et glorieusement subi l'épreuve, il ne faut pas que la Belgique, dans la génération présente ni dans les générations à venir, perde le souvenir exact des grands événements auxquels toute sa population a été ainsi mêlée. Or, une constatation, que chacun peut faire, montre avec quelle rapidité les documents et les objets de toute nature qui permettent d'évoquer ces événements dans leurs traits véritables et d'en reconstituer l'histoire sont dispersés, égarés ou détruits, souvent par négligence ou insouciance. S'il est regrettable qu'en dehors des « Archives de la guerre 1914-1918 » (qui ont été rattachées en 1928 aux Archives générales du Royaume), il n'ait pas été constitué déjà en Belgique un Musée ou un Centre de documentation ainsi qu'il a été fait en d'autres pays belligérants, il n'est pas trop tard pour réparer cette lacune et surtout pour éviter qu'elle ne se renouvelle. A cet effet, il importe, croyons-nous, d'assurer au plus tôt la recherche, le récolement, le classement, la conservation et la présentation des documents et objets de toute nature se rapportant à l'histoire belge de deux guerres entre lesquelles, en ce qui concerne en tout cas la Belgique, un même parjure, une même agression, une même occupation prolongée ont suffi à établir une liaison évidente.

De quels documents et objets s'agit-il ? Une nomenclature incomplète, que nous ne voulons faire qu'à titre exemplatif, précisera quel peut être et doit être l'intérêt d'un dépôt, d'une collection ou d'un Musée de ce genre : livres,

Kamer der Volksvertegenwoordigers

30 JANUARI 1945.

WETSVOORSTEL

houdende oprichting van een Belgisch Museum van den Wereldoorlog.

TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

In 1914 en in 1940 medegesleurd in een wereldoorlog waarvan het op wreede en roemrijke wijze de beproeving heeft ondergaan, mag België, in het huidig geslacht noch in de komende geslachten, de juiste herinnering laten te loor gaan van de groote gebeurtenissen waarbij gansch zijn bevolking aldus werd betrokken. Welnu, een vaststelling welke iedereen doen kan, toont aan met welke vlugheid de documenten en voorwerpen van allen aard welke toelaten deze gebeurtenissen in hun ware trekken weer voor den geest te roepen en de geschiedenis er van opnieuw samen te stellen, verstrooid, verloren of vernield geraken, vaak door nalatigheid of onbezorgdheid. Al is het te betreuren, dat buiten het « Archief van den oorlog 1914-1918 » (dat in 1928 werd toegevoegd aan het Algemeen Rijksarchief), in België nog geen Museum of Centrum voor documentatie werd gevormd zooals in andere oorlogvoerende landen, dan is het niet te laat om deze leemte aan te vullen en vooral om te verhinderen dat ze zich opnieuw zou voordoen. Te dien einde, moeten, naar onze meening, zonder dralen alle documenten en voorwerpen worden opgespoord, vergeleken, gerangschikt, ingedeeld en gecatalogeert, welke betrekking hebben op de Belgische geschiedenis van twee oorlogen tusschen welke, althans wat België betreft, eenzelfde woordbreuk, eenzelfde overval, eenzelfde langdurige bezetting hebben volstaan om een klaarblijkelijk verband te leggen.

Over welke documenten en voorwerpen gaat het dan ? Uit een onvolledige opsomming welke alleen als voorbeeld bedoeld is, zal blijken welk het belang kan en moet zijn van een centrum, van een verzameling of een Museum

revues, brochures, tracts, journaux, circulaires, pamphlets et autres, imprimés ou écrits, clandestins ou non, d'information, de polémique, de résistance, ou de propagande: proclamations, manifestes et affiches; listes de fusillés, de prisonniers, d'otages, de sinistrés; lettres de faire-part, messages religieux, images et objets de piété; emblèmes, insignes, photographies, peintures, dessins, portraits, caricatures; publications concernant les œuvres de solidarité, d'entr'aide, d'assistance, de secours de toute nature, tant en Belgique que dans la colonie, ou à l'étranger; films cinématographiques, disques de phonos, documents radiophoniques; lettres et carnets de prisonniers et de déportés; monnaies, timbres et médailles; ersatz de guerre; instruments de torture; instructions et publications relatives au ravitaillement, au rapatriement et à l'activité économique belge, soit en pays occupé, soit au Congo, soit à l'étranger, etc., etc.

L'hommage de gratitude que nous devons à toutes nos victimes de la guerre trouvera, dans une telle documentation, des éléments précieux qui assureront le souvenir de nombreux actes d'héroïsme et de maints sacrifices qui, à défaut d'un tel inventaire, seraient bientôt ignorés, défigurés ou oubliés. Ce Musée aidera à faire connaître et comprendre quel a été notre esprit public au cours de ces années tragiques. En révélant à chacun ce qui a été accompli par les Belges demeurés au pays et aussi par ceux qui étaient en dehors de nos frontières, il dissipera entre les uns et les autres des malentendus et des incompréhensions dont nous avons souvent la preuve. En même temps qu'un centre de recherches pour les études historiques, sociologiques et économiques, le Musée Belge de la Guerre Mondiale sera un foyer d'éducation civique où la jeunesse de demain recueillera, dans une reconstitution permanente et vivante, des leçons d'unité nationale, d'endurance et de vaillance au service de la Patrie.

Deux institutions, vieilles l'une et l'autre de vingt ans, l'une française, l'autre américaine, montrent comment un Musée de ce genre peut et doit se doubler d'une sorte de laboratoire pour les travaux et les recherches scientifiques. Le Musée français, établi au Musée de Vincennes, a fait surgir une « Société d'histoire de la guerre » reconnue d'utilité publique par une loi du 8 juillet 1924 et qui favorise les travaux de spécialistes qui, en analysant les documents du Musée, s'attachent à l'histoire critique de la guerre. Quant au Musée américain, qui porte le nom de son fondateur, la « Hoover Library on War, Peace and Revolution », il est établi à Stanford, en Californie. Il est d'une prodigieuse richesse et renferme, notamment, toute la documentation relative à la « *Commission for Relief in Belgium* », avec la correspondance diplomatique qui se rattache à son activité et avec tous les rapports sur l'état des diverses régions secourues. Ce Musée a été le germe de groupements ou d'instituts qui, à leur tour, en utilisant ses trésors de documentation, ont assuré la publication de nombreux et très remarquables commentaires sur toute l'histoire de la guerre de 1914-1918, ses causes, ses péripéties et ses conséquences.

van dien aard: boeken, tijdschriften, vlugschriften, dagbladen, omzendbrieven, pamfletten en andere, drukwerken of geschriften, al dan niet geheim, documenteerend, polemisch, verzetpredikend of propagandistisch; proclamaties, manifesten en aanplakbiljetten; lijsten van gefusilleerden, gevangenen, gijzelaars, geteisterden; kennisgevingen van overlijden, herderlijke brieven, prentjes en godvruchtige voorwerpen; kenteekens, eeretekens, foto's, schilderijen, tekeningen, portretten, spotprenten; uitgaven betreffende de werken van solidariteit, onderling hulpbetoon, bijstand, hulp van allen aard, zoowel in België als in de kolonie, of in het buitenland; kinematografische films, fonoplaten, radiophonische documenten; brieven en dagboeken van gevangenen en gedeporteerden; geldstukken, postzegels en medailles; oorlogssurrogaten; foltertugten; onderrichtingen en geschriften over de ravitailleering, de repatriëring en de Belgische economische bedrijvigheid, hetzij in het bezet gebied, hetzij in Congo, hetzij in het buitenland, enz.

Het blijk van erkentelijkheid dat wij verschuldigd zijn aan al onze oorlogsslachtoffers zal in dergelijke documentatie kostbare gegevens vinden waardoor de herinnering aan zooveel daden van heldenmoed en zoo menig offer zal bewaard blijven, welke anders weldra zouden verdraaid of vergeten worden. Dank zij dit Museum, zal men de openbare meening gedurende deze tragische jaren beter leeren kennen en begrijpen. Door aan iedereen te doen kennen wat werd verricht door de in het land gebleven Belgen en ook door dezen die zich buiten onze grenzen bevonden, zal veel misverstand en onbegrip tusschen beide worden opgehelderd, waarvan we vaak het bewijs hebben. Niet alleen zal het Belgisch Museum van den Wereldoorlog een centrum zijn van historische, sociologische en economische navorsingen, maar tevens een brandpunt van opvoeding tot burgertrouw waar de jeugd van morgen in een bestendige en levendige reconstitutie lessen zal opdoen van nationale eenheid, weerstandsvermogen en dapperheid in den dienst van het Vaderland.

Twee instellingen, beide twintig jaar oud, de eene Fransch, de andere Amerikaansch, bewijzen hoe dergelijk Museum kan en moet worden aangevuld met een soort laboratorium voor wetenschappelijke werkzaamheden en navorsingen. Aan het Fransch Museum, ondergebracht in het Museum van Vincennes, is het ontstaan te danken van een « Société d'Histoire de la Guerre », door een wet van 8 Juli 1924 erkend als instelling van openbaar nut en die de werken van vakgeleerden bevordert die zich, aan de hand van de documenten van het Museum, wijden aan de kritische geschiedenis van den oorlog.

Wat het Amerikaansch Museum betreft dat den naam draagt van zijn stichter de « Hoover Library on War, Peace and Revolution », dit bevindt zich te Stanford in Californië. Het is onschatbaar rijk en bevat namelijk de volledige documentatie betreffende de « *Commission for Relief in Belgium* » inbegrepen de diplomatieke briefwisseling welke met haar bedrijvigheid verband houdt en al de verslagen over den toestand van de gebieden waar hulp werd verleend. Dit Museum gaf aanleiding tot groeperingen en instituten, die, op hun beurt, gebruik hebben gemaakt van zijn rijke documentatie en voor de publicatie

Ce n'est point faire preuve de présomption que d'envisager, pour le Musée Belge de la Guerre Mondiale, un rôle de ce genre, assurément plus modeste, mais qui aura notamment, pour notre vie nationale, l'avantage d'empêcher que la véritable attitude et la conduite des Belges dans la guerre ne soient ignorées, négligées, peut-être même méconnues et travesties. Dans un récent ouvrage, où l'idée d'un Musée de la Guerre Mondiale est brillamment présentée et développée, Mme Suzanne Tassier, Chargé de Cours à l'Université de Bruxelles, prévoit la liaison entre ce Musée dont elle préconise la création et nos Universités: « Le jeune centre historique, écrit-elle, grandira d'autant mieux que sa collaboration sera étroite avec les séminaires d'histoire contemporaine et les Ecoles de Sciences Politiques, Sociales et Economiques existant dans nos Universités. Son activité pourra être encouragée, non seulement par son Comité, mais aussi par une Société d'Histoire de la Guerre Mondiale ou d'histoire contemporaine groupant, par exemple, tous les historiens et publicistes s'intéressant à l'histoire de tous les problèmes belges de 1830 à nos jours » (1).

Mme Tassier envisage que ce centre historique, qui doublera le Musée, aura immédiatement à sa disposition un organe: la « Revue Belge des Livres, Documents et Archives de la Guerre » que M. Th. Heyse, avec la plus louable persévérance, a fait paraître de 1924 à 1940 et qui, disposant d'un minimum de moyens, a tenté de parer à des lacunes que nous voudrions aujourd'hui combler pour le passé, éviter pour le présent et prévenir pour l'avenir.

Répondant à cette idée, un groupement, puis un comité, se sont constitués dès le lendemain de la libération de septembre 1944, en vue de recueillir les objets, souvenirs et documents, offrant un intérêt pour l'histoire de la guerre. Les professeurs d'histoire de nos quatre Universités lui ont aussitôt apporté leur adhésion. Assuré des sympathies de Monsieur le Ministre de l'Instruction Publique, ce Comité s'est adressé, par la voie de la Presse et de la Radio, à toutes les personnes qui se trouvent en possession d'objets ou de documents de cette nature, les invitant à en faire le dépôt dans un local provisoire mis à sa disposition par M. L. Leconte, le conservateur aussi zélé que compétent du Musée de l'Armée. La première collection ainsi réunie pourra servir d'embryon au Musée de la Guerre dont nous proposons la création.

Afin d'éviter tout chevauchement inutile, le Musée nou-

hebben gezorgd van talrijk en zeer opmerkenswaardig commentaar over de heele geschiedenis van den oorlog 1914-1918, zijn oorzaken, zijn verloop en zijn gevolgen.

Het getuigt niet van overmoed bij ons, voor ons Belgisch Museum van den wereldoorlog een gelijkaardige rol in het vooruitzicht te stellen, ongetwijfeld op een meer bescheiden voet maar die namelijk voor ons nationaal leven het voordeel zal bieden te belèten dat de ware houding en de gedragingen van de Belgen in den oorlog zouden vergeten worden, verwaarloosd, misschien zelfs miskend en misvormd. In een onlangs verschenen werk, waar de opvatting van een Museum van den Wereldoorlog op schitterende wijze wordt voorgedragen en verdedigd, voorziet Mevrouw Suzanne Tassier, Docent aan de Universiteit te Brussel, hoe tusschen dit Museum wier oprichting ze voorstaat en onze Universiteiten een nauwe band moet bestaan: « Het jong historisch centrum, zoo schrijft zij, zal des te beter bloeien dat het nauwer zal samenwerken met de Seminaries voor hedendaagsche geschiedenis en de Scholen voor Politieke, Sociale en Economische Wetenschappen welke in onze Universiteiten bestaan. Zijn bedrijvigheid zal kunnen aangemoedigd worden niet slechts door zijn Comité maar ook door een Vereeniging voor de geschiedenis welke, bij voorbeeld, al de historici en publicisten zou groepeeren welke belang stellen in de geschiedenis van al de Belgische vraagstukken van 1830 tot heden (1). »

Mevrouw Tassier stelt in het vooruitzicht dat dit historisch centrum, dat zal samen gaan met het Museum, onmiddellijk een orgaan te zijner beschikking zal hebben, de « Revue Belge des Livres, Documents, et Archives de la Guerre » dat de heer Th. Heyse, met lofwaardige volharding, van 1924 tot 1940 heeft laten verschijnen, en die, hoewel hij slechts over een minimum van middelen beschikte, zich ingespannen heeft om te voorzien in leemten welke wij nu zouden willen aanvullen voor het verleden, vermijden voor het heden, en voor de toekomst van nu reeds onmogelijk maken.

Ingaande op dit denkbeeld, werd eerst een groepeerings, vervolgens een comité gevormd, kort na de bevrijding in September 1944, om de voorwerpen, herinneringen en documenten te verzamelen welke van belang zijn voor de geschiedenis van den oorlog. De professoren in de geschiedenis van onze vier Universiteiten zijn onmiddellijk toegetreden. Zeker van den steun van den heer Minister van Openbaar Onderwijs, heeft dit Comité zich langs de Pers en de Radio tot al de personen gericht die voorwerpen of documenten van dien aard bezitten, hen verzoekend ze in bewaring te geven in een gebouw dat voorloepig te zijner beschikking werd gesteld door den heer L. Leconte, den zoo ijverigen als bevoegden conservator van het Legermuseum. De eerste, aldus bijeengebrachte verzameling kan als kern dienen van het Museum van den Oorlog waarvan wij de oprichting voorstellen.

Om elk overbodig werk te vermijden, zal het nieuw

(1) Suzanne Tassier. « Histoire de la guerre mondiale. » Publication de l'Institut de Sociologie Solvay. Actualités Sociales. Bruxelles, Office de Publicité, 1944.

(1) Suzanne Tassier. « Histoire de la guerre mondiale. » Uitgave van het Institut de Sociologie Solvay. Actualités Sociales. Brussel, Office de Publicité, 1944.

veau devra se garder d'empiéter sur le domaine strictement militaire, qui relève et devra continuer à relever de la Section historique de l'Etat Major et du Musée de l'Armée. D'autre part, un accord inspiré du souci supérieur de l'intérêt public devra intervenir pour établir le départ entre les documents qui auront leur place au Musée Belge de la Guerre Mondiale et ceux qui, par leur caractère officiel, doivent demeurer ou être déposés aux Archives générales du Royaume. Il nous paraît, à ce titre, désirable que les Archives générales du Royaume, ainsi que la Bibliothèque Royale de Belgique, soient représentées au sein du Conseil d'Administration du Musée, dont tous les membres seront désignés par le Gouvernement.

Ainsi comprise, l'institution dont nous souhaitons la prompte création, devra pouvoir compter sur le concours et la sollicitude compréhensive de tous nos pouvoirs publics. Pour lui donner corps, la formule d'un établissement autonome doté de la personnalité civile et auquel l'Etat accordera l'investiture et son appui, nous semble être la meilleure méthode à adopter. L'expérience a prouvé pour d'autres objets, notamment pour le Fonds Albert Ier, chargé de l'érection du Mémorial du Règne du Roi Albert et pour le Palais des Beaux-Arts, les avantages d'une forme juridique qui unit la souplesse et les vertus d'initiative de l'institution privée à l'autorité et à la pérennité de l'organisme officiel.

L'octroi de cette personnalité civile doit être accompagné de certaines réserves quant aux droits de propriété et être subordonné à un contrôle effectif et permanent, assuré sur la gestion du Musée par le Gouvernement et par la Cour des Comptes. C'est à quoi répondent les articles 4 et 6 de notre proposition. Enfin, il convient de prévoir que, si, pour l'un ou l'autre motif, l'établissement public ainsi créé était dissous ou décidait d'entrer en liquidation, tout son patrimoine, sans aucune exception, appartiendrait à l'Etat.

Nous exprimons l'espoir que les Chambres comme le Gouvernement apprécieront toute l'utilité ainsi que l'urgence de l'initiative pour laquelle nous faisons appel à leur clairvoyance. Nous avons la ferme confiance que le Musée, ainsi créé, deviendra une sorte de grande école nationale et justifiera une pensée que formulait le Roi Albert à propos des travaux historiques et de la solide documentation qu'ils réclament: « C'est à la lumière du passé, écrivait-il, qu'une Nation prend conscience du présent et prépare les voies de l'avenir ».

Museum geen inbreuk mogen maken op het louter militair gebied dat moet blijven afhangen van de historische Afdeling van den Legerstaf en van het Legermuseum. Aan den anderen kant, zal er, in het openbaar belang, een accord moeten tot stand komen met het oog op de verdeling van de documenten waarvan sommige thuishooren in het Belgisch Museum van den Wereldoorlog en andere, wegens hun officieel karakter, beter op het Algemeen Rijksarchief blijven of er worden ondergebracht. In dit verband komt het ons gewenscht voor dat het Algemeen Rijksarchief en de Koninklijke Bibliotheek van België zouden vertegenwoordigd zijn in den Raad van Beheer van het Museum waarvan al de leden door de Regeering zullen worden aangeduid.

Aldus opgevat, zal de instelling waarvan wij de spoedige oprichting wenschen, moeten kunnen rekenen op de medewerking en de belangstelling van al onze openbare besturen. Om ze een vastere vorm te geven, lijkt ons de formule van een zelfstandige inrichting, begiftigd met rechtspersoonlijkheid, door den Staat opgericht en gesteund. Uit de ervaring met andere instellingen, namelijk het Albert I Fonds belast met de oprichting van het gedenkteken van het Bewind van Koning Albert en met het Paleis voor Schoone Kunsten, zijn de voordeelen gebleken van een juridischen vorm waarin het aanpassingsvermogen en de geest van initiatief van de private instelling gepaard gaan met het gezag en de duurzaamheid van het officieel organisme.

De toekenning van deze rechtspersoonlijkheid moet echter afhankelijk worden gemaakt van zekere beperkingen, wat de rechten van eigendom betreft en van een werkelijke en bestendige controle op het beheer van het Museum door de Regeering en het Rekenhof. Dit wordt voorzien bij artikelen 4 en 6 van ons voorstel. Ten slotte, moet ook worden voorzien dat indien om de een of ander reden, de aldus opgerichte openbare instelling werd ontbonden of mocht besluiten in vereffening te gaan, gansch haar vermogen, zonder eenige uitzondering, zou toevallen aan den Staat.

Wij vertrouwen, dat de Kamers zoowel als de Regeering zullen inzien hoe nuttig en dringend het initiatief is waarvoor wij beroep doen op hun doorzicht. Wij hebben het vast vertrouwen, dat het aldus opgericht Museum een soort groote nationale school zal worden en beantwoorden zal aan een denkbeeld dat Koning Albert heeft geuit in verband met de historische werken en de ernstige documentatie welke deze vereischen: « Het is in het licht van het verleden, zoo schreef hij, dat een Natie zich bewust wordt van het heden en den weg baant voor de toekomst ».

H. CARTON DE WIART.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE PREMIER.

Il est institué, sous la dénomination de « Musée Belge de la Guerre Mondiale », un établissement public autonome, revêtu de la personnalité civile, et destiné à entretenir le souvenir des événements dans lesquels la Belgique a été entraînée par la guerre en 1914 et en 1940, ainsi qu'à faciliter la tâche de ceux qui voudront connaître ou étudier l'histoire de ces événements.

ART. 2.

Le Musée Belge de la Guerre Mondiale rassemblera, conservera, coordonnera et présentera au public tous les souvenirs, documents et objets qui se rattachent à l'histoire de ces événements. Il constituera, pour tout ce qui y a trait, un office de documentation et un centre de recherches et d'études historiques. Toutefois, sa mission ne s'étend pas à ceux de ces souvenirs, documents et objets qui, étant de nature militaire, relèvent du Musée de l'Armée, non plus qu'à ceux qui, à raison de leur caractère officiel, ont leur place dans les Archives générales, provinciales ou communales du Royaume.

ART. 3.

Le siège du Musée Belge de la Guerre Mondiale est fixé dans l'agglomération bruxelloise.

ART. 4.

Le Musée Belge de la Guerre Mondiale ne peut posséder d'autres biens immobiliers que ceux qui seraient nécessaires à l'accomplissement de sa mission.

Conformément à l'article 910 du Code Civil, les dispositions entre vifs ou par testament à son profit n'ont d'effet que pour autant qu'elles sont autorisées par arrêté royal.

Néanmoins, cette autorisation n'est pas nécessaire pour l'acceptation de libéralités purement mobilières dont la valeur n'excède pas 100.000 francs.

WETSVOORSTEL

EERSTE ARTIKEL.

Onder de benaming « Belgisch Museum van den Wereldoorlog » wordt een autonome openbare instelling opgericht, bekleed met rechtspersoonlijkheid en met het doel de gedachtenis levendig te houden van de gebeurtenissen waarin België door den oorlog in 1914 en in 1940 werd gewikkeld alsook de taak te vergemakkelijken van diegenen welke de geschiedenis van deze gebeurtenissen zouden willen kennen of bestudeeren.

ART. 2.

Het Belgisch Museum van den Wereldoorlog zal al de gedenkstukken, documenten en voorwerpen welke met de geschiedenis van deze gebeurtenissen verband houden, verzamelen, bewaren en aan het publiek voorstellen. Het zal, voor alles wat er op betrekking heeft, een documentatiedienst en een centrum voor historische navorsingen en studiën oprichten. Evenwel slaat zijn taak niet op deze gedenkstukken, documenten en voorwerpen, welke wegens hun militaire aard tot het Museum van het Leger behoren alsook niet op deze welke, wegens hun officiële aard, behoren tot het algemeen archief of tot de provinciale of gemeentelijke archieven van het Rijk.

ART. 3.

De zetel van het Belgisch Museum van den Wereldoorlog is gevestigd in de Brusselsche agglomeratie.

ART. 4.

Het Belgisch Museum van den Wereldoorlog mag geen andere onroerende goederen bezitten dan deze welke zouden noodig zijn om zijn taak te vervullen.

Overeenkomstig artikel 910 van het Burgerlijk Wetboek hebben de beschikkingen onder levenden of bij testament te zijnen voordeele slechts gevolg voor zoover zij door Koninklijk besluit gemachtigd worden.

Deze machtiging is, evenwel, niet noodig voor de aanvaarding van giften van zuiver roerenden aard waarvan de waarde 100.000 frank niet te boven gaat.

ART. 5.

Le Musée Belge de la Guerre Mondiale est administré par un Conseil d'Administration dont les membres, au nombre de 12, sont nommés par un arrêté royal délibéré en Conseil des Ministres. Cet arrêté désigne parmi eux le Président et les deux Vice-Présidents du Conseil d'Administration. Ils sont nommés pour un terme de six ans et leur mandat peut être renouvelé. Le Conseil a tous les pouvoirs d'administration et de disposition utiles à la réalisation du but de l'institution. Il veille à réunir les ressources nécessaires au Musée et en détermine l'affectation. Il peut recourir à des souscriptions publiques. Il peut accepter les libéralités purement mobilières dont la valeur n'excède pas 100.000 francs.

Il nomme les membres du secrétariat et du personnel du Musée sous réserve de l'approbation du Ministre de l'Instruction Publique et fixe leur traitement d'accord avec celui-ci.

Les fonctions de membre du Conseil d'Administration sont gratuites.

ART. 6.

Le Conseil d'Administration exerce ses fonctions sous le contrôle du Ministre de l'Instruction Publique qui désigne, à titre de commissaire du Gouvernement, un fonctionnaire qui assistera aux séances du Conseil sans voix délibérative. Ce commissaire aura le droit de suspendre toutes décisions prises par le Conseil. La délibération sortira toutefois ses effets si elle n'a pas, dans les quinze jours, été annulée par le Ministre de l'Instruction Publique.

Le compte et les pièces justificatives des opérations du Musée sont soumis annuellement au contrôle de la Cour des Comptes.

ART. 7.

Sont exonérées de tous droits d'enregistrement, de timbre, de mutation et généralement de tous impôts quelconques, toutes les opérations faites par le Musée en vue d'accomplir sa mission.

ART. 8.

Il est alloué au Musée Belge de la Guerre Mondiale une somme de 100.000 francs à inscrire au Budget du Ministère de l'Instruction Publique pour l'exercice 1945.

ART. 5.

Het Belgisch Museum van den Wereldoorlog wordt beheerd door een Raad van Beheer waarvan de leden, 12 in getal, door een in den Raad der Ministers overlegd besluit worden benoemd. Dit besluit duidt onder hen den Voorzitter en de twee Onder-voorzitters van den Raad van Beheer aan. Zij worden benoemd voor een termijn van 6 jaar en hun mandaat kan hernieuwd worden. De Raad heeft al de machten van beheer en van beschikking welke nuttig zijn tot verwezenlijking van het doel van de instelling. Hij zorgt voor de inzameling van de middelen noodig voor het Museum en bepaalt hun gebruik. Hij kan overgaan tot openbare inschrijvingen. Hij kan zuiver roerende giften waarvan de waarde 100.000 frank niet te boven gaat, aanvaarden.

Hij benoemt de leden van het secretariaat en van het personeel van het Museum, onder voorbehoud van goedkeuring door den Minister van Openbaar Onderwijs en stelt in verstandhouding met dezen laatste, hun wedde vast.

Het ambt van Lid van den Raad van Beheer is onbezoldigd.

ART. 6.

De Raad van Beheer oefent zijn functies uit onder de controle van den Minister van Openbaar Onderwijs, welke een ambtenaar als commissaris van de Regeering aanduidt die de vergaderingen van den Raad bijwoont zonder stemgerechtigd te zijn. Deze commissaris heeft het recht elke door den Raad genomen beslissing te schorsen. De beslissing zal, evenwel, haar gevolg hebben indien zij niet binnen vijftien dagen werd te niet gedaan door den Minister van Openbaar Onderwijs.

De rekening en de bewijsstukken van de verrichtingen van het Museum worden jaarlijks aan de controle van het Rekenhof onderworpen.

ART. 7.

De verrichtingen door het Museum ter verwezenlijking van zijn opdracht gedaan, zijn vrijgesteld van het registratie-, zegel- en overdrachtsrecht en, over 't algemeen, van welkdanige belasting ook.

ART. 8.

Aan het Belgisch Museum van den Wereldoorlog wordt een som van 100.000 frank verleend, aan te rekenen op de Begroting van het Ministerie van Openbaar Onderwijs voor het dienstjaar 1945.

ART. 9.

En cas de dissolution de l'établissement public institué par la présente loi, tout son patrimoine fera de plein droit retour à l'Etat.

ART. 10.

La présente loi entrera en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur*.

ART. 9.

In geval van ontbinding van de door onderhavige wet opgerichte openbare instelling, valt gansch haar vermogen van rechtswege toe aan den Staat.

ART. 10.

Deze wet wordt van kracht op den datum van haar bekendmaking in het *Staatsblad*.

H. CARTON DE WIART,
A. DEVEZE,
C. HUYSMANS,
A. VAN HOECK,
F. FISCHER,
Paul HEUSE.
